

מִתְּחִילָה לְעִוְוֹנוֹת מְהֻלָּחִים רִצָּר שְׂבֵט

בפני כב' הנשיא יוסף אלון

המעוררות

- 1.1
- 2
- 7.3

על ידי ב"כ עו"ד רעיה מיילר ועו"ד אסף ויצן

נגד

המשיב

משרד הפנים
על ידי ב"כ עו"ד אורן גולדברג – פמ"ד אזרחי

פסק דין

- 1
- 2
- 3 1. המעוררת 1 תושבת אריתריאה ילידת 1982, הסתננה לישראל עם שתי בנותיה הקטינות
- 4 (המעוררות 2 ו-3) ביום 13.6.12 – ומאז ועד היום הן מצויות במשמורת מכוח צו הגירוש
- 5 שהוצא בעניינן עפ"י החוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) תשי"ד – 1954 כפי תיקונו
- 6 בינואר 2012 (להלן – החוק למניעת הסתננות).
- 7 המעוררת 2, זניאל ירוסלם, הינה בת שמונה וחצי והמעוררת 3, דניאל פבין, הינה היום בת
- 8 אחת עשרה.
- 9 בפני ערעורן של שלוש המעוררות, האם ושוני בנותיה הקטינות, על החלטות בית הדין
- 10 לביקורת משמורת ("בית הדין") בהן אושר המשך החזקתן במשמורת.
- 11 בכתב הערעור טענו המעוררות טענות רבות לעניין עצם חוקיותו של התיקון לחוק למניעת
- 12 הסתננות, לעניין חלות הוראות אמנות הפליטים בעניין המעוררות ולעניין פרשנותן הנטענת
- 13 לפיה גם עפ"י הוראות החוק המתקן – אין מקום לצו הגירוש שהוצא בעניינן ולהמשך
- 14 החזקתן במשמורת.
- 15 בפתח הדיון בערעור (בישיבת 29.4.13) הודיעה ב"כ המעוררות, עו"ד ר. מיילר, כי היא
- 16 חוזרת בה מכל אותן הטענות ומתמקדת בערעורה זה בעניין קטינותן של המעוררות 2 ו-3,
- 17 היותן במשמורת למעלה מ- 10 חודשים ובנסיבות החומניטריות המיוחדות שבעניינן
- 18 המצדיקות שחרורן מהמשמורת.
- 19 עפ"י הטענה, קמה בעניין זה עילת "הטעמים החומניטריים המיוחדים" האמורה בס"ק 30
- 20 א (ב) (2) לחוק.
- 21 ב"כ המשיב טוען כנגד כך כי קטינותן של שוהה במשמורת עולה כדי עילה לשחרורן רק
- 22 בנסיבות הספציפיות האמורות בס"ק 30 א (ב) (3) ולפיו:
- 23 "המסתגן הוא קטין שאינו מלווה על ידי בן משפחתו או אפוטרופוס".

בית משפט לעניינים מנהליים בבאר שבע

עמ"נ 13-03-44920 טדסה(אסיר) ואח' נ' משרד הפנים

- 1 על כן, כך הטענה, מסתגן קטיין המלווה על יד אמו (במעוררות 2 ו-3 - הקטינות שבפנינו) -
 2 אין קטינותו עולה כדי "הטעמים ההומניטריים המיוחדים" האמורים בס"ק 30 א' (ב) (2).
 3 עפ"י הטענה, קטינותו של המעוררות 2 ו-3 גם אינה עולה כדי עילת השחרור המנויה בס"ק
 4 30 א' (ב) (1) - שכן אין טענה בדבר נזק לבריאותו של הקטינות כתוצאה משהייתו
 5 במשמורת.
 6 לאור זאת, כך טוען המשיב, לא קמה עילת שחרור בעניין הקטינות דנן וביה"ד למשמורת
 7 לא מוסמך כלל לשחררו.
 8
- 9 2. אקדים ואומר כי כשופט בבית משפט לעניינים מנהליים במדינת ישראל אינני מוכן לקבל
 10 את טענת המשיב (משרד הפנים) כי הותרת ילדה בת שמונה ואחותה בת האחת עשרה
 11 לתקופה של שנים במתקן משמורת - אינה מעוררת כשלעצמה "טעם הומניטרי מיוחד".
 12 הדברים מובנים מאליהם ברמת ערכי מוסר וחברה אלמנטריים - ודי בכך להימנע מפרשנות
 13 אחרת להוראות ס"ק 30 א' (ב) (2) לחוק.
 14 ברם, הדברים גם אינם נסתרים מפרשנות חוראת סעיף 30 א' (ב) - כמובנם וכפשוטם.
 15 עפ"י ס"ק 30 א' (ב) (1) תקום עילת שחרור ממשמורת, כמעט קטגורית, במסתגן קטיין
 16 שהמשך "החזקתו במשמורת עלולה לגרום נזק לבריאותו ואין דרך אחרת למנוע את הנזק
 17 האמור" ודי בכך.
 18 עפ"י ס"ק 30 א' (ב) (3) תקום עילת שחרור ממשמורת, כמעט קטגורית, ב"מסתגן קטיין
 19 שאינו מלווה על ידי בן משפחה או אפוטרופוס" - ודי בכך.
 20 לעומת זאת, עפ"י ס"ק 30 א' (ב) (2) תקום עילת שחרור שבשיקול הדעת בעניינו של מסתגן
 21 קטיין המצוי במשמורת - גם אם לא מתקיימות בו עילות השחרור ה"כמעט קטגוריות"
 22 שבס"ק 30 א' (ב) (1) או 30 א' (ב) (3).
 23 הסמכות לשחרורם קמה כיוון שעצם קטינותו של שתי המעוררות 2 ו-3, ילדות בנות 8 ו-
 24 11, די בהן להוות שיקול הומניטרי מיוחד.
 25 שיקול הדעת ייעשה בראש ובראשונה בהתחשב בגילו של המסתגן הקטיין וכן לאור נסיבות
 26 נוספות שבעניינו.
 27 ככל שהמדובר בקטיני קטנים - וגם בילדים או ילדות בני 8 ו-11 - די בכך להוות שיקול
 28 הומניטרי מיוחד, וזאת ביתר שאת שעה שהמדובר בשתי ילדות בנות 8 ו-11 המצויות
 29 במשמורת למעלה מעשרה חודשים ואשר אפשרות הרחקתן מישראל אינה נראית כאופק
 30 הקרוב (עקב נתינותן האריתראית והחלטת הממשלה בדבר ההגנה הקולקטיבית).
 31
- 32 3. בפסיקה ענפה עמדו בתי המשפט על מערך האיזונים העומדים ביסוד התיקון לחוק למניעת
 33 הסתגנות. הדברים תלויים ועומדים בעתירות חוקתיות ובערעור בפני בית המשפט העליון
 34 ומטעם זה לא נוסף ונרחיב.

בית משפט לעניינים מנהליים בבאר שבע

עמ"נ 13-03-44920-03 טדסה(אסיר) ואח' נ' משרד הפנים

1 אולם. ביסוד הדברים והאיוזונים עומדת תופעת ההסתגנות רחבת ההיקף עד למאוד
 2 וניסיון המדינה לשמר את ריבונותה תוך שמירת זכותה לקבוע מי מתי וכמה יבואו בשעריה.
 3 בהקשר זה אבקש להעיר הערה מאזנת, ולו גם מספרית וסטאטיסטית, בעניין מסתננים
 4 קטינים השוהים במשמורת.
 5 בנספח ד' לתגובת המשבחה לעתירה זו נכללים הנתונים דלהלן:
 6 במתקני המשמורת בסהרונים מוחזקים (נכון למועד עריכת אותו המסמך) – 1821 מסתננים
 7 ובמתקן קציעות הסמוך 700 מסתננים נוספים.
 8 סך הכל מוחזקים במתקני המשמורת כאלפיים וחמשת מאות מסתננים.
 9 מתוך ציבור גדול זה, 15 מסתננים הינם תינוקות עד גיל שנתיים ו- 26 בגילאי שנתיים עד
 10 עשר.
 11 נראה לי כי במערכת האיוזונים הכוללת, סוגיית המסתננים שהינם תינוקות או ילדים רכים
 12 הינה תת קבוצה נפרדת, קטנה במספרה הדורשת התייחסות נפרדת ואחרת. מעצם
 13 קטינותה וקטנותה.
 14
 15 המערערת 2 בת השמונה ואחותה המערערת 3 בת האחת עשרה, נתונות במשמורת מזה
 16 עשרה חודשים.
 17 המשך הישארותן במשמורת, לתקופה בלתי מוגבלת, תפגע בלי ספק פגיעה ניכרת
 18 בהתפתחותן הנפשית והחברתית.
 19 אציין כי בדיון שהתקיים בעניינן בביה"ד למשמורת ביום 31.12.12 החליט בית הדין:
 20 **"... לשקול בין יתר השיקולים העומדים בפני, חלופת משמורת ככל שתוצע מטעם**
 21 **המבקשות".**
 22 בהתאם, הציעו המערערות (באמצעות מוקד סיוע לעובדים זרים) חלופת משמורת במקלט
 23 "כרמל" שבעוספיה – תוך ציון כי במקלט זה נקלטו בשנים האחרונות נשים רבות ששחררו
 24 ממתקן המשמורת בסהרונים (ר' נספח ע/14 לערעור).
 25 הדברים הובאו בפני בית הדין בישיבתו הנוספת מיום 6.1.13.
 26 בהחלטה מאוחרת היום קבע בית הדין כי אין בקטינותן של המערערות 2 ו- 3 (בנות השמונה
 27 והאחת עשרה) משום טעם הומניטרי מיוחד לשחררן.
 28 בית הדין חוסיף וקבע כי **"אני מודע לעקרון טובת הילד וער לעובדה כי מתקן משמורת אינו**
 29 **ראוי להתזיק בו קטין. עם זאת בשונה ממקרה בו הקטין אינו מלווה, נסיבות המקומות**
 30 **עילת שחרור לפי ס"ק 30 א (ב) (3), אין הדין כך לגבי קטין שהוא מלווה על ידי הורה. כך**
 31 **לומדים מלשון החוק... מהוראות החוק למדים כי מקרים בהם קטין מוחזק עם מלווה**
 32 **שהינו הורה, דינו להיות נתון במשמורת...".**
 33 בפתח פסק דיני זה הבעתי את עמדותי השונה לעניין הפרשנות הנדרשת להוראות החוק דין
 34 ומהנימוקים שפירטתי שם אינני מקבל את פסיקתו והנמקתו האמורה לעיל של בית הדין
 35 (ששבה ונתאשרה על ידו בהחלטה נוספת מיום 5.3.2013).

בית משפט לעניינים מנהליים בבאר שבע

29 אפריל 2013

עמ"נ 13-03-44920 טדסה(אסיר) ואח' נ' משרד הפנים

1

בפני כב' הנשיא יוסף אלון

המעוררות

1. (אסיר)

2. (אסיר)

3. (אסיר)

נגד

משרד הפנים

המשיב

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

נוכחים:

המעוררות ובי"כ עו"ד רעיה מיילר ועו"ד אסף וייצן

בי"כ המשיב עו"ד אורן גולדברג

המתורגמן מטעם ביהמ"ש מר יעקב ביוך

פרוטוקול

עו"ד מיילר:

חוזרת על נימוקי העתירה שבכתב. קראנו את תגובת המדינה, לאור האמור בה ולאור הדיון שקבוע

בביהמ"ש העליון בשאלת החוקתיות של התיקון לחוק ההסתננות, אנו מבקשים מביהמ"ש הזה

למקד את הדיון הזה אך ורק לדיון שקשור לטובת הקטינים. אנו מוותרים על יתר הטענות

שבעתירה, תוך שמירה על זכויות העותרות לשוב לעניין זה לאחר שיינתן פסק הדין בביהמ"ש

העליון.

נקודת המוצא בדיון צריכה להיות לביהמ"ש הנכבד הזה יש סמכות לשחרר גם קטינים שהם מלווים

ולא רק קטינים שאינם מלווים כמובן הדבר בסעיף 30 א' (א) (3) לחוק המתקן.

אני מפנה לסעיף 26 לכתב הערעור שבו ישנה רשימה לא ממצה של קטינים מלווים ששחררו ואני

מבקשת להגיש לביהמ"ש גם החלטה שניתנה אתמול על ידי כב' הדיין זילברשמיץ שהורה על שחרור

של קטין מלווה ממשמורת מטעמים הומניטריים נוכח הזמן הרב שחלף מאז שהוא נכלא ובהעדר

הליכי הרחקה נגדו.

בית משפט לעניינים מנהליים בבאר שבע

29 אפריל 2013

עמ"נ 13-03-44920-03 טדסה(אסיר) ואח' נ' משרד הפנים

1 בענייניו מדובר באם ובשתי קטינות ששוהות במשמורת תקופה מאוד ארוכה מיוני 2012 וצפויות
2 להישאר שם עד למועד שהוא לא ידוע.
3 במתקני כליאה שוהים אלפי מסתננים. עפ"י תגובה ד' לתגובת המדינה מתוך אלפי המסתננים יש 34
4 קטינים בלבד. המדינה לא מציינת בתגובתה כמה אימהות עם יותר מילד אחד נמצאים במשמורת.
5 כאשר יש 34 ילדים ושחררו שניים מהם, לא מדובר בפריצת סכר, לא מדובר בשחרור המוני של
6 ילדים, אנחנו סבורים שמצב שבו אמא עם שתי בנות תקופה מאוד ארוכה במשמורת הוא מצב
7 מיוחד ומצריך התייחסות מיוחדת.
8 אני מבקשת להגיש לביהמ"ש את מכתבה של דינה זילבר המשנה ליועץ המשפטי לממשלה. זה
9 קשור לנושא הזמן. המכתב מאזכר את הנחיית היועץ המשפטי לממשלה שקובעת שבשום מקרה
10 אסור... המדינה כותבת בתגובתה שמכיוון שהמערערת לא משתפת פעולה עם השארתה מוצדק....
11 בסעיף 100 לתגובת המדינה, המדינה מציינת שנערכו שיפורים במתקן הכליאה כדי להתאים אותו
12 לילדים. אני מפנה לנספח ע' 19 לערעור שלנו שהוא תצהיר של הגברת עגוסה אם לקטין ששהתה
13 במשמורת במתקן הזה במשך 7 חודשים ושחררה, היא מתארת את תנאי הכליאה באגף 9 שבו
14 מוחזקים נשים וילדים, מדובר בבית סוהר לכל דבר ועניין.
15 מה שחשוב לנו להדגיש, היא שבית הדין למשמורת ביקש אתנו לבוא עם הצעות לחלופת משמורת
16 ואנחנו עמלנו וקיבלנו את הסכמתה של גבי ריטה קוצוורה היא מנהלת מקלט כרמל בעוסייפה. זה
17 מקום שהוקם לפני 9 שנים ומארח מבקשי מקלט של הורים וילדים. היא נמצאת כאן באולם
18 ביהמ"ש.
19 לא ברור לנו למה ביה"ד למשמורת הטריח אותנו בהחלטה מיום 6.1.13 (ע/15) ובהחלטה קודמת
20 מיום 31.12.12 (ע/13) בחיפוש אחר חלופה למשמורת כאשר הוא לא דן בה לגופה.
21 החלופה שהצענו ראויה בהחלט.
22
23 עו"ד גולדברג:
24 בנוגע לחלופה ממשמורת, המדובר בחלופה ממשמורת במקרה בו יחליט ביה"ד על שחרור, אך הוא
25 דחה את הבקשה לגופה ממילא לא היה מקום להוסיף ולבחון חלופה.
26 אנו מסכימים כי אכן מספר הקטינים במשמורת הינו קטן אך זו אינה שאלה כמותית כיוון
27 שהוראות החוק בנסיבות אלה אינן מאפשרות שחרור.
28 לאור העובדה שהמחוקק בחר להתייחס דווקא למקרה של קטין בלתי מלווה כעילה לשחרור וכן
29 בענייניו של קטין ללא השגחה, אנו למדים מכך שקטינים שהם מלווים על ידי הורה אין עילה שבדין
30 לשחרורם.

בית משפט לעניינים מנהליים בבאר שבע

29 אפריל 2013

עמ"נ 13-03-44920 טדסה(אסיר) ואח' נ' משרד הפנים

1 במקרה שלנו אין נסיבות פרטניות מיוחדות, מעבר לעצם הקטינות ולכן אין להשוות עניין זה לפסק
2 דין קודם של מותב זה שבו הורה על שחרור שוהה במשמורת שסבלה מעינויים בדרכה לעבר גבול
3 ישראל.
4 כפי שצוין בתגובה בעיקרי הטיעון באותם מקרים שבהם ביהמ"ש כן הורה על שחרור זה היה דק
5 כאשר היו קיימות נסיבות פרטניות שחורגות מהמצב הכללי של נתיני אריתריאה השוהים במשמורת
6 המלווים בקטינים.
7

הגברת צוקהירה ריטה:

8
9 אכן משנת 1996, אנו לוקחים מבקשי מקלט שהגיעו מעבר לגבול וזאת בתיאום עם משרד המשפטים
10 הגופים ששולחים אותם אלינו.
11 זהו מקום פרטי, יש לנו מקום ל- 20 נשים וכ- 20 עד 25 ילדים.
12 אנו מספקים במקום לשהות ולקטינים שירות מלא, כמו חינוך לילדים וקופ"ח, שירותים
13 סוציאליים ובשביל הנשים יש לנו פרויקט כדי לתת להם לעשות משהו כמו תפירה ורקמה כדי
14 שתהיה להן תעסוקה.
15 הנשים עוסקות משך היום בפרויקט הזה.
16 אנו לא מאפשרים לנשים ששהות לצאת לעבודה אלא אם יש הוראות מפורשות של ביהמ"ש.
17 אם ביהמ"ש מורה שהנשים לא יצאו את מקום המקלט, אנו אוסרים עליהן לצאת ובמקרה והן בכל
18 זאת יוצאות, אנו מדווחים מיד על כך לרשויות.
19 בהתאם להחלטות ביהמ"ש השולחות אלינו כתחליף משמורת, אנו מדווחות לביהמ"ש או לביה"ד
20 את כל הנדרש דיווח.
21 במקלט יש לנו השגחה של 24 שעות.
22

עו"ד מיילר:

23
24 אני רוצה להפנות את ביהמ"ש לפסק הדין של כבי השופט פוגלמן בעניין וולדו.
25

עו"ד גולדברג:

26
27 לשאלת ביהמ"ש אנו רואים בכתב התגובה כאילו היה כתב תשובה ואין לנו מה להוסיף מעבר לכך.
28

ב"כ הצדדים:

29
30 מקובל עלינו שפסק הדין יישלח אלינו בדואר מבלי צורך לזמן הצדדים לשימועו.
31
32

בית משפט לעניינים מנהליים בבאר שבע

29 אפריל 2013

עמ"נ 13-03-44920 טדסה(אסיר) ואח' נ' משרד הפנים

1

2

3

4

5

החלטה

6

7

נדחה לעיון ולמתן פסק דין שיועבר בהקדם לצדדים על ידי המזכירות.

8

9

10

11

ניתנה והודעה היום י"ט אייר תשע"ג, 29-04-2013 במעמד הנוכחים.

12

13

יוסף אלון, נשיא

14

15

16

17